

Мільчев В. І.

ORCID: 0000-0003-4432-3322

доктор історичних наук, професор

Аньхойський педагогічний університет

м. Вуху, КНР;

Запорізький національний університет

м. Запоріжжя, Україна

МІСЦЕ АНАЛІТИЧНИХ ЦЕНТРІВ У РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЧНИХ ЦІЛЕЙ ВНУТРІШНЬОЇ ТА ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ КНР

Ключові слова: КНР, КПК, «Один пояс – один шлях» (BRI), think tanks.

Проголошена в 2013 р. вищим керівництвом КНР, в особі Сі Цзіньпіна, ініціатива «Один пояс – один шлях» (ОПОШ; BRI) була замислена як спроба зміни парадигми світового розвитку, утвердження нового статусу країни на міжнародній арені, й являла собою нову глобальну зовнішньополітичну стратегію Піднебесної.

Характерна риса підходу голови КНР до ролі в цьому аналітичних центрів (АЦ) виявилася тоді ж, у 2013 р., коли він закликав створювати в країні «АЦ нового типу з китайською специфікою», які сприятимуть не лише виробленню державної політики, а й «зростанню КНР». На 18-му з'їзді КПК, у листопаді того року, було оголошено плани щодо створення якісної системи консультування партійно-державних структур при ухваленні рішень [1].

Оскільки АЦ мали стати важливою складовою формування «м'якої сили» КНР, то на 6-му засіданні головної керівної групи ЦК КПК з питань всебічного поглиблення реформ (жовтень 2014 р.) було розглянуто й затверджено плановий документ «Думки щодо створення АЦ нового типу з китайською специфікою» [2].

Створення АЦ із китайською специфікою було проголошено головним і невідкладним завданням. Вони мали стати професійними консультативними агентствами, які в основному вивчають державну політику та пропонують консалтингові послуги для КПК та уряду «в науковому та демократичному прийнятті рішень». Їхня провідна роль мала полягати в тому, що вони: 1) надають пропозиції щодо державної політики, аби допомогти відповідальним посадовим особам, які приймають рішення; 2) розробляють високоякісний інтелектуальний продукт, що служить

джерелом політики та теоретичних інновацій; 3) поширюють та популяризують державну політику, зміцнюють консолідовану громадську думку та консенсус щодо політики КПК та Державної Ради (ДР) в суспільстві; 4) здійснюють моніторинг думок людей із усіх верств суспільства, а потім об'єктивно й чесно висловлюють свою точку зору; 5) поширюють основні «соціалістичні цінності та політику» за допомогою публічної дипломатії та культурного обміну, посилюють вплив КНР та роблять її голос виразнішим на міжнародній арені [5].

Було визначено мету – до 2020 р. створити до 100 нових АЦ «зі специфікою» [2]. Провідним координатором цього процесу став голова одного з найбільш авторитетних китайських АЦ – Дослідницького центру розвитку Державної ради (DRC) – професор Лі Вей, автор багатьох статей, книг і промов з проблематики реалізації проекту ОПОШ [4].

Станом на початок просування проекту ОПОШ в КНР вже існувало близько 1900 інститутів політичних досліджень. Однак, за визнанням того ж таки Лі Вей, окрім кількох десятків якісних, особливо всесвітньо впливових і відомих, серед них було небагато. Відтак, нові АЦ «з китайською специфікою» повинні були почати відповідати низці «високих стандартів» [5].

У квітні 2016 р. Сі Цзіньпін проголосив, що КНР повинен запровадити механізм «обертових дверей», поширений серед аналітичних центрів у багатьох зарубіжних країнах, за допомогою якого політичні та інтелектуальні еліти плавно переміщуються між позиціями в АЦ і уряді [1]. Цю тезу було виконано, й нині CASS підтримує прямий канал, через який вона може подавати звіти для поширення серед приблизно 40 лідерів найвищого рангу в країні – членів Політбюро КПК, Секретаріату і Виконавчого комітет ДР. Частина з них – колишні науковці АЦ, що постали як окрема елітна група в партійно-державному керівництві сучасного КНР [1].

У контексті діяльності китайських АЦ щодо реалізації глобалізаційної стратегії ОПОШ, слід сказати що саме вони стали очільниками процесу консолідації інтелектуальних зусиль. Постійною практикою стали ініційовані та фінансовані КНР щорічні зустрічі представників мережі аналітичних центрів Шовкового шляху (SiLKS) – Стамбул (2014), Мадрид (2015) та Варшава (2016) та ін. Станом на 2017 р. до SiLKS вже входило 43 аналітичних центрів, 12 міжнародних організацій і понад 20 транснаціональних компаній з усього світу. Від того ж року її вищим органом став керівний комітет. Матеріали виступів, озвучені на щорічних зустрічах передавались керівникам КНР та відповідним департаментам, в якості пропозицій та аналітичних зведень [4].

Станом на початок 2020-х років у КНР вже діє більше 2000 аналітичних центрів, 90 % з яких керуються КПК й державою. Більшість

аналітичних центрів високого рівня знаходилися в Пекіні. Найбільшим мозковим центром у КНР була й є Китайська Академія суспільних наук (CASS), яка складається з 31 дослідницького інституту та 45 дослідницьких центрів і може похвалитися 4200 співробітниками, включаючи 2200 наукових співробітників. Завдяки потужному та комплексному дослідницькому потенціалу, CASS є провідним АЦ країни практично в усіх сферах, особливо в соціально-економічних та демографічних дослідженнях [1; 3, с. 67–70].

Серед партійно-державних аналітичних центрів близько 40 мають статус національних, близько 160 розташовано під управлінням провінційного рівня (наприклад, дослідницькі відділи провінційних партійних комітетів, провінційні академії суспільних наук), а 1300 діють на рівні префектури та міста (наприклад, муніципальні урядові дослідницькі офіси та муніципальні партійні школи). Загалом у цих аналітичних центрах працює приблизно 35 000 дослідників і 270 000 допоміжного персоналу [1].

Нижче наведено 10 найвпливовіших аналітичних центрів Китаю згідно з рейтингом Академії суспільних наук Китаю (CASS) [8]:

№	Назва (ENG)	Назва (CHN)	Посилання на вебсайт (ENG)
1.	The Development Research Center of the State Council	国务院发展研究中心	http://www.drc.gov.cn/english/
2.	Chinese Academy of Social Sciences	中国社会科学院	http://english.cssn.cn/
3.	Peking University	北京大学	http://english.pku.edu.cn/
4.	Tsinghua University	清华大学	http://www.tsinghua.edu.cn/publish/then/index.html
5.	China Center for International Economic Exchanges	中国国际经济交流中心	http://english.cciee.org.cn/index.aspx
6.	Party School of the Central Committee of CPC	中共中央党校	http://www.ccps.gov.cn/ccps_overview/201207/t20120720_18914_1.html
7.	Academy of Macroeconomic Research, NDRC	国家发改委宏观经济研究院	http://en.amr.gov.cn/en/
8.	Fudan University	复旦大学	http://www.fudan.edu.cn/englishnew/
9.	Shanghai Academy of Social Sciences	上海社会科学院	http://english.sass.org.cn:8012/index.jhtml
10.	China Institute for Reform and Development	中国(海南)改革发展研究院	http://www.chinareform.org/

(Для ознайомлення із більш повним переліком нині діючих АЦ КНР адресуємо до праці італійської вченої-китаїста С. Менегаззі [7, с. 173–178).

Крім цього, існує різноманітний спектр АЦ, які формують чи підтримують погляди та стратегію КПК та НОАК у військових питаннях. Серед найвидатніших: Академія військових наук (AMS), Китайський інститут міжнародних стратегічних досліджень (CIISS), Центр досліджень проблем миру та розвитку (CPDS), Фонд міжнародних стратегічних досліджень (FISS), Інститут Дослідження національної безпеки – Університет національної оборони (INSS/NDU) та Китайський інформаційний центр оборонних наукових технологій (CDSTIC). Ці аналітичні центри зазвичай взаємодіють з вищими керівниками через закриті зустрічі та внутрішні звіти [6, с. 14-16].

Таким чином, АЦ є важливим елементом політичної системи, яке має представляти державі та суспільству альтернативні точки зору у виробленні аспектів політики КНР, особливо ж у реалізації стратегії «м'якої сили».

Література:

1. *Cheng, Li. A Ladder to Power and Influence: China's Official Think Tanks to Watch // China-US Focus. Oct 14, 2022. URL: <https://www.chinausfocus.com/2022-CPC-congress/a-ladder-to-power-and-influence-chinas-official-think-tanks-to-watch> 10.11.2022*

2. *China to Let 100 Think-Tanks Bloom // Financial Times, May 4, 2015. URL: <https://www.ft.com/content/115be32a-f234-11e4-b914-00144feab7de> 09.11.2022*

3. *Lan, Xue; Xufeng, Zhu; Wanqu, Han. Embracing Scientific Decision Making: The Rise of Think-Tank Policies in China // Pacific Affairs, Vol. 91, No. 1 March 2018. Pp. 49–71.*

4. *Li, Wei. Adhere to the Principle of Co-Construction of Silk Road Think Tank Network // Opening Address Made at the Annual Meeting of Silk Road Think Tank Network. 2017, May 17, 2017. URL: https://www.chinadaily.com.cn/m/drc/2017-06/12/content_29715953.htm 10.11.2022*

5. *Li, Wei. To Build High-quality Think Tanks with Chinese Characteristics by Deepening Institutional Mechanism Reform // Guangming Daily. Jan 22, 2015. URL: https://www.chinadaily.com.cn/m/drc/2015-02/05/content_19496964.htm 09.11.2022*

6. *Menegazzi, Silvia. Chinese military think tanks: “Chinese characteristics” and the “Revolving door” // China Brief (journal of analysis and information). Vol. XV, Issue 8, April 17, 2015. Pp. 14–16. URL: <https://www.academia.edu/12043002/> 10.11.2022*

7. Menegazzi, Silvia. Rethinking Think Tanks in Contemporary China, New York : Palgrave Mcmillan, 2017. Pp. 173–178. URL: <https://link.springer.com/content/pdf/bbm:978-3-319-57300-7/1.pdf> (10.11.2022).

8. Xu, Lin. Top 10 most influential think tanks in China // *China.org.cn*. February 3, 2014. URL: http://www.china.org.cn/top10/2014-02/03/content_31341799.htm (09.11.2022).

УДК 327:316.32

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-284-8-30>

Palyonova H. S.

ORCID: 0000-0002-3013-5227

*Lecturer at the Department of Social Communications
and Regional Studies*

*Odesa I. I. Mechnikov National University
Odesa, Ukraine*

THE LATIN AMERICAN VECTOR OF CHINA IN THE 21ST CENTURY

Key words: soft power, inter-party solidarity, win-win strategy, international cooperation, strategic partnership.

With the coming to power of "leftist regimes" in the early 2000s in a number of Latin American countries, China saw a particular interest in this region and beneficial prospects for collaboration. It was the rulers of the left-wing countries who "opened the doors" for the PRC and began cooperation within the framework of inter-party solidarity [6, p. 41; 9, p. 29].

Exploring China's policy through the prism of the theory of neoliberalism, it is necessary to note the dominant role of the use of "soft power", which is manifested in the spread of the Chinese language and culture of China through the "Confucius Institute", as well as in the influence of the Chinese diaspora in the LA countries. Also, the application of such a policy is expressed in humanitarian aid to the countries of the region and in billions of dollars in investments. Thus, the "soft power" of the Celestial Empire is able to influence the behaviour of another state in the direction desired for China, thereby establishing various forms of dependence of one or another state without coercion.